

Preek Lukas 9:18-27, 9:43-45, 18:31-34

Broeders en zusters,

Het zal ongeveer halverwege de tachtiger jaren zijn geweest dat de evangelisatie-commissie van onze vroegere kerk in Wapenveld het plan had opgevat om het hele dorp deur-aan-deur langs te gaan met een enquête over geloofsvragen. Een hulpmiddel bij evangelisatie dat veel werd gebruikt in die tijd. Later, toen ik medewerker werd van de stichting Agapè heb ik ook heel wat mensen geleerd hoe ze met behulp van deze vragenlijst in gesprek konden komen. Ik kan me nog goed de eerste keer herinneren dat we in Wapenveld op pad gingen. In tweetallen trokken we er op uit. Mijn partner en ik liepen van de zenuwen te giechelen, maar na afloop verging het ons als de discipelen van Jezus. Ook zij werden erop uit gestuurd door Jezus. Ik kan me nauwelijks voorstellen dat ze daar enthousiast over waren. Ongetwijfeld gingen ze met vrees en beven op pad. Maar we lezen wel in Lukas 10:17 dat zij met blijdschap terugkeerden. En dat was ook onze ervaring. We gingen met knikkende knieën weg, maar kwamen onder de indruk terug. Op verschillende adressen mochten we indringend over de betekenis van het Evangelie praten. De vragenlijst die we gebruikten had een bepaalde opbouw en werkte toe naar de laatste vraag 'Wie is Jezus volgens u?'. Op deze vraag kreeg je verschillende antwoorden: een verzonnen figuur of de stichter van het christendom. Anderen waren vriendelijker: een goed mens, een goed voorbeeld. Maar ook natuurlijk antwoorden als: mijn verlosser, mijn redder en zaligmaker, de Zoon van God. Ongetwijfeld hebt u deze antwoorden ook wel eens gehoord als u met iemand in gesprek raakt over het christelijk geloof. Ik moet nog vaak denken aan wat de schrijver Josh McDowell schrijft in zijn boek 'More than een carpenter' (nl: Jezus feit of fictie). McDowell schrijft dat Jezus nooit alleen maar een goed mens of goed voorbeeld kan zijn. Jezus beweert namelijk God te zijn en Hij beweert dat er alleen redding mogelijk is door geloof in Hem. Als Jezus niet werkelijk is wie Hij beweert te zijn, dan kan Hij niet goed zijn, maar dan is Hij een leugenaar of misschien wel geestelijk gestoord. Iemand die anderen oproept om voor je eeuwige bestemming te vertrouwen op Hem en in werkelijkheid die redding niet kan bieden is een grote bedrieger en daarom zeker geen goed mens of goed voorbeeld. Of Jezus is wie Hij zegt te zijn, nl. de redder van de wereld, of Hij is ons vertrouwen niet waard.

Die vraag 'Wie is Jezus volgens u' doet me een beetje denken aan de vraag die Jezus aan zijn discipelen stelt. *Wie zeggen de scharen dat ik ben?* Want die vraag 'wie Jezus is' stelden de mensen zichzelf toen ook al en dat gaat door tot op de dag van vandaag. Vanaf het moment dat Jezus in het openbaar is gaan optreden trok Hij de aandacht. En dat niet alleen bij het gewone volk. We lezen in 9:7 dat zelfs koning Herodes nieuwsgierig was geworden naar deze Jezus en Hem daarom weleens zou willen ontmoeten.

Het volk gaf allerlei antwoorden op die vraag wie Jezus was. Sommigen zeiden Johannes de Doper. Deze wonderlijke prediker was nog niet zo lang geleden door Herodes om het leven gebracht. Johannes had geen blad voor de mond genomen. Hij had de moed gehad om de koning er op aan te spreken dat het ongepast was dat hij Herodias, de vrouw van zijn broer, tot vrouw had genomen. Johannes' vasthoudendheid aan het woord van God zou hem uiteindelijk de kop kosten – letterlijk – hij werd onthoofd. Zo zie je maar dat trouw aan Gods woord je duur kan komen te staan. Nu zullen wij niet meteen onthoofd worden, maar als ik me niet vergis zie ik ook in onze samenleving steeds meer weerstand opkomen als mensen vast willen blijven houden aan Gods Woord. Christelijke scholen en instanties die van hun medewerkers verlangen dat zij leven in overeenstemming met de bijbel wordt geregeld discriminatie verweten. Trouw blijven aan Gods woord kan je wat kosten. Johannes was bereid desnoods die prijs te betalen. En nu beweren sommige bijgelovige mensen dat deze Johannes opnieuw verschenen was.

Anderen meenden dat Elia was verschenen. Dat was ook wel een beetje te begrijpen. Want zo'n 450 jaar voor Christus verkondigde de profeet Maleachi al dat Elia opnieuw zou verschijnen. Kijk u maar naar de laatste verzen van het Oude Testament: (4:5) *zie ik zend u de profeet Elia, voordat de grote en geduchte dag des HEREN komt....* Dat deze verzen op Jezus werden betrokken is nog wel enigszins te begrijpen. De Schrift geeft immers zelf aan dat Elia opnieuw zou verschijnen. Deze verzen werden trouwens door Jezus zelf op Johannes de Doper betrokken. *Hij is Elia die komen zou* zegt Jezus in Matt. 11:14.

Dat Jezus een bijzonder figuur was, dat was het volk zich in ieder geval wel bewust. Als u terugbladert vanaf ons tekstgedeelte dan zien we welke wonderlijke dingen Jezus in vrij korte tijd heeft gedaan. Hij kalmeert de storm op het meer, Hij bevrijdt een man die ernstig bezeten was door boze geesten. Hij wekt het dochttertje van Jairus op uit de dood. Hij geeft 5000 mensen te eten terwijl er niet meer dan 5

broden en 2 vissen beschikbaar waren. Maar hoe het volk Hem moest zien was niet geheel duidelijk. Geen wonder dat men Hem als een incarnatie van Johannes, Elia of een andere profeet zag. Nu is het best mooi dat mensen onder de indruk zijn van Jezus' wonderen, maar de vraag is of dat voldoende is. Vandaar ook dat Jezus doorvraagt bij zijn discipelen. *Maar jullie dan..., wie zeggen jullie dat ik ben?* Want zelfs het feit dat je mijn wonderen gezien hebt, wil nog niet zeggen dat je ook gesnapt hebt wie ik ben. Zoals altijd is Petrus weer haantje de voorste. *U bent de Christus van God.* Het Griekse woord Christus is hetzelfde als het Hebreeuwse woord Messias en betekent 'gezalfd'. In het Oude Testament werden priesters, profeten en koningen vaak gezalfd. De zalving staat symbool voor de kracht van de Heilige Geest die de gezalfde mag ontvangen om zijn bijzondere taak uit te voeren. Toen Jezus gedoopt werd in de Jordaan ontving Hij ook de Heilige Geest, die in een gedaante van een duif op Hem kwam. De Oudtestamentische profeten spreken nadrukkelijk over een Messias die zal gaan komen. Deze Messias zal de koning van Israel worden en ervoor zorgen dat het volk in vrede zal wonen. In de tijd van Jezus was de verwachting hoog onder het volk. Het volk ging gebukt onder het juk van de Romeinen en hoopte dat God zou omzien naar zijn volk en zijn Messias zou sturen. De verwachting onder de mensen was vooral dat die Messias een bevrijder is in het hier en nu.

Nu vind ik het altijd wel interessant om dezelfde gebeurtenis ook in een ander Evangelie te lezen. Matteus beschrijft dezelfde gebeurtenis namelijk ook. In Matteus 16 stelt Jezus dezelfde vraag. *Wie zeggen de mensen dat ik ben?* En ook aan zijn discipelen stelt hij die vraag en ook hier geeft Petrus als eerste antwoord. *U bent de Christus.* Wat Lukas niet vermeldt en Matteus wel is dat Jezus dan zegt dat *vlees en bloed hem dit niet heeft geopenbaard maar de Vader in de hemel.* Misschien wel goed om even tot je te laten doordringen. Als jij gelooft in de Here Jezus dan heb je dat niet van jezelf. Je hebt het ook niet van je ouders of van de dominee of van welk mens dan ook. Het is God zelf die je dat heeft duidelijk gemaakt! Nauwkeuriger gezegd, het is de Heilige Geest die je overtuigd heeft dat Jezus de Messias is, de Zoon van de levende God. Geloof is een groot mysterie met heel duidelijk een goddelijke kant en een menselijke kant. Wij mensen moeten een keuze maken, de Here Jezus accepteren als onze Verlosser, en tegelijkertijd is het Gods Geest die dat geloof in ons hart werkt. Zodat we geloof nooit ons eigen werk kunnen noemen. God overtuigt ons in ons hart van deze waarheid. Maar er is nog meer wat opvalt in

Matteus 16 en wat Lukas 9 niet vertelt. In beide evangeliën roept Jezus de discipelen op om aan niemand te vertellen dat Hij de Messias is omdat er eerst nog wat anders gaat gebeuren:

de Zoon des Mensen moet veel lijden en verworpen worden door de oudsten en overpriesters en schriftgeleerden en gedood worden en ten derde dage opgewekt.

Matteus vertelt ons dan dat Petrus protesteert als Jezus zijn lijden aankondigt. Lukas vertelt daar niet over. Petrus zegt: *Dat verhoede God, Here, dat zal U geenszins overkomen.* De reactie van Jezus is schokkend: *Ga weg achter mij, satan, gij zijt Mij een aanstoot, want gij zijt niet bedacht op de dingen Gods, maar op die der mensen.*

Wat een geweldig contrast. Petrus die eerst belijdt dat Jezus de Christus is waarop Jezus reageert dat Petrus dat niet van zichzelf heeft, maar dat God hem dit heeft duidelijk gemaakt. En nu een paar regels verder, wordt diezelfde Petrus die net nog een goddelijke ingeving had voor satan uitgemaakt omdat hij niet kan leven met het idee dat zijn geliefde Meester gedood zou worden. Het zal je maar gezegd worden! Waarom reageert onze Heiland zo fel? Nu moeten we wel even weten dat het woordje 'satan' tegenstander betekent. Jezus zegt niet dat Petrus hier de satan is, maar Hij geeft wel aan dat de gedachtengang van Petrus, de gedachte dat de weg van het kruis niet nodig is, in lijn is met de gedachtengang van Gods tegenstander. Prachtig, Petrus, dat je mooie dingen over mij zegt. Jouw belijdenis dat ik de gezalfde van God ben is je zelfs door God geopenbaard. Maar ik kan alleen maar jouw Messias zijn via de weg van lijden en sterven aan het kruis. Natuurlijk het kwaad dat Jezus overkwam is Hem aangedaan door mensen, de Joodse leiders en de Romeinse soldaten brachten Hem aan het kruis. Maar tegelijkertijd is Jezus' kruisdood Gods plan. Alleen via die weg is er herstel mogelijk. De Zoon des Mensen moet lijden!! Het moet gebeuren, een andere weg is er niet. En wie dat ontkent of niet wil is een tegenstander, een satan. Al zeg je nog zulke aardige dingen over Jezus. En dan maakt het niet uit of dat aardige dingen zijn uit Jezus' tijd: Hij is Johannes de Doper, Hij is Elia, of Hij is een opgestane profeet. Of dat het aardige dingen zijn uit onze tijd: Jezus is een goed mens, Jezus is een goed voorbeeld, Jezus is een profeet, Jezus is door God gestuurd. Prachtig allemaal en niet eens onwaar. Maar deze Jezus is niet verkrijgbaar zonder kruis. Het evangelie is dat Gods zoon stierf als een vervloekte en dat is voor de Joden een aanstoot en voor de Grieken (dat zijn wij, de niet-Joden!!) een dwaasheid. En toch is dat de enige weg.

Jezus nemen zoals Hij is. Wie aan het kruis voorbij gaat is een tegenstander, alle mooie woorden ten spijt.

En daarvan probeert Jezus zijn volgelingen te overtuigen. Ik heb zojuist met u niet één keer gelezen dat Hij zijn lijden aankondigt, maar drie keer. En dat dit zo vaak nodig was blijkt wel uit het feit dat de discipelen dit niet begrepen. Bij de eerste aankondiging verzette Petrus zich tegen het idee dat Jezus moest sterven. Bij de tweede aankondiging hebben we gelezen in Luk.9:45 dat de discipelen het niet begrepen en ook bij de derde aankondiging in Luk 18: 34 staat dat de discipelen er nog steeds niets van begrepen.

Maar Jezus gaat nog een stap verder. Tot nu toe hebben we het eigenlijk alleen nog maar gehad over wat we moeten geloven van Jezus. Geloven in de zin van 'als waarheid zien'. We moeten voor waar aannemen dat Jezus de Messias is en we moeten voor waar aannemen dat Jezus alleen onze Messias kan zijn via de weg van het kruis. Maar nu richt Jezus zich niet alleen tot de discipelen zoals in vs. 22 maar hij richt zich tot allen. En we mogen gerust zeggen dat wij daar ook bij horen. Leest u maar mee in vs. 23:

Hij zeide tot allen: Indien iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf en neme dagelijks zijn kruis op en volge Mij. Want ieder, die zijn leven zal willen behouden die zal het verliezen; maar ieder, die zijn leven verloren heeft om Mijnentwil, die zal het behouden.

Hier gaat het niet meer alleen om de vraag wat waarheid is, maar er wordt een oproep gedaan Jezus te volgen: jezelf verloochenen en je kruis opnemen, je leven verliezen. Krasse taal. Jezelf verloochenen is het tegenovergestelde van wat de apostel Petrus deed. Hij verloochende Jezus. Hij ontkende dat hij bij Jezus hoorde, om zijn eigen hachje te redden. Maar jezelf verloochenen wil zeggen dat je niet voor je eigen hachje kiest, maar voor Jezus. Wat het je ook kost. Als schiet je leven er bij in. Want daar gaat dat tweede beeld over: je kruis opnemen. Voor de luisteraars van Jezus was dat een bekend beeld. Een ter dood veroordeelde moest zelf de dwarsbalk van het kruis door de straten van de stad dragen naar de plaats waar hij terechtgesteld werd. De Here Jezus heeft dit zelf ook moeten ondergaan. Wie iemand met zo'n dwarsbalk door de straten zag lopen wist het, deze persoon maakt zijn laatste gang naar de plaats van executie. Dit kan de uiterste consequentie zijn van het volgen van Jezus. Het kan je alles kosten, zelfs je leven. Maar dan volgt dat

wonderlijke: wie zijn leven wil behouden zal het verliezen en wie zijn leven verliest om Mijntwil zal het behouden.

Hier komt het heel duidelijk aan op keuzes maken. Prioriteiten stellen. Wie ervoor kiest om Jezus niet te volgen en dus voor zichzelf kiest die zal bij het laatste oordeel pijnlijk ontdekken dat hij zijn leven heeft verloren. Je kunt alles winnen in dit leven. Je kunt bezit verwerven, een geweldige carrière maken, je hele leven gericht zijn op eigen succes en eigen geluk. Daarmee zul je je leven niet winnen, maar verliezen. Aan het eind van de rit sta je met lege handen.

Je kunt er ook voor kiezen je leven te verliezen. Nu al. Dan kies je ervoor om niet zelf het middelpunt van je leven te zijn, maar je kiest ervoor om Jezus het middelpunt van je leven te laten zijn. Je volgt Hem. Je hoogste doel is dat Hij zichtbaar wordt in je leven zodat Hij groot gemaakt wordt. En dat volgen van Jezus is echt niet altijd een succesverhaal. Tenminste niet hier op deze aarde. Dat kan je heel veel kosten. Zelfverloochening en kruis opnemen gaan dwars in tegen je eigen ik en je eigen verlangens. Dat is de gezindheid van Christus waar ook Paulus het over heeft in de Filippenzenbrief. Christus gaf zich totaal voor onze redding. Hij offerde zichzelf. Die gezindheid mag er ook onder ons zijn. Hier beneden is Jezus volgen echt geen succesevangelie. Boekjes en predikers die ons wijs maken dat volgelingen van Jezus mogen rekenen op voorspoed en gezondheid hebben zeker nooit gehoord dat bijna alle discipelen van Jezus de marteldood zijn gestorven. En dat vandaag nog velen hun christenzijn met de dood moeten bekopen. Geen succesevangelie, aan de ene kant niet, het kost je alles. Maar aan de andere kant is daar ook dat woord: *wie zijn leven verliest om Mijntwil zal het behouden*. Jezus staat garant voor ons behoud. Wie Hem volgt mag zeker zijn van een behouden aankomst. Wie kiest voor zichzelf verliest alles, wie kiest voor Jezus behoud uiteindelijk alles.

We zijn begonnen met de vraag 'Wie is Jezus?'. Ik hoop dat duidelijk is geworden dat aardige dingen over Hem zeggen niet voldoende is. Het gaat door lijden heen. Jezus moest sterven en Hij moest weer opstaan. Hij nam onze gebrokenheid mee naar het kruis, dwars door de dood heen. Hij legde Zijn leven af. Alleen zo kan Hij onze Heiland zijn.

En wij mogen volgen. Wij leggen ons leven in Zijn doorboorde handen. Neem mijn leven laat het Heer toegewijd zijn aan Uw eer. Geen kalme reis, maar wel een behouden aankomst! Ga je mee. AMEN

Februari 2013
G. P. Hartkamp
Wapenveld